

Критика і бібліографія

Віталіна КУРИЛЯК

**СУЧАСНИЙ ПІДРУЧНИК
З МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ***

В умовах активної інтеграції України у світове господарство зростає значення та інтерес до проблем міжнародної економічної взаємодії, що зумовлює актуалізацію вивчення дисципліни «Міжнародна економіка». Ця дисципліна набуває не лише теоретичного, а й практичного значення для студентів-економістів, майбутніх спеціалістів приватних підприємств та державних установ, чия діяльність все в більшій мірі залежить від уміння налагодити ефективні економічні зв'язки із закордонними партнерами. Для продуктивної діяльності в зовнішньоекономічній сфері вже недостатньо знання основних форм міжнародної економічної взаємодії. Ефективне використання цих знань дедалі більше залежить від уміння налагодити дієвий контакт з партнером, знання специфіки організації економічного життя в різних країнах світу. Саме на формування таких знань і спрямовано рецензований посібник.

Навчально-практичний посібник складається з трьох частин, у яких окремо подано зміст першого – «Світова система господарювання», другого – «Міжнародні ринки та міжнародні економічні відносини» модулів курсу, а також практикуму, призначеного для полегшення засвоєння студентами змісту дисципліни та формування навичок практичного використання отриманих знань.

© Віталіна Куриляк, 2008.

Куриляк Віталіна, канд. екон. наук, доцент, Тернопільський національний економічний університет, Україна.

* Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини: Навчально-практичний посібник. – К.: Професіонал, 2008. – 367 с.

Необхідною передумовою дієвого міжнародного економічного співробітництва є вміння визначити й використати потенціал міжнародного економічного середовища. Висвітленню його складових присвячено першу частину посібника. Темі першого модулю розкривають природно-ресурсний потенціал світового господарства, його галузеву структуру, соціокультурну складову міжнародного економічного середовища. Студенти знайомляться з чинниками формування соціально-економічних моделей країн світу. Окремі теми присвячено розкриттю особливостей англосаксонської, європейської соціально-демократичної соціально-економічних моделей та моделей устрою країн, що вступили в процес модернізації значно пізніше й мають суттєву цивілізаційну специфіку соціально-економічного устрою. Запропонований підхід акцентує увагу студентів на змістовних особливостях господарювання в країнах, що належать до окремих соціально-економічних моделей. Витоки формування специфіки окремих соціально-економічних моделей простежується у особливостях ціннісної складової національних культур господарювання, і, перш за все, релігійних цінностях. Студенти знайомляться з особливостями впливу світових релігій на інституціональні системи господарювання, що формуються у відповідних країнах світу. Соціальна спрямованість ціннісних орієнтацій (індивідуалістично-конкурентні, групокооперативні або колективістсько-елітарні) зумовлює формування ідеологічних, та похідних від них політичних, правових, економічних інституцій.

Глибоке знання міжнародного економічного середовища, його потенціалу, в сучасному світі стає передумовою успіху як країни загалом, так і окремих фірм. Але досягти цього успіху можливо лише досконало оволодівши інструментарієм міжнародної економічної взаємодії. Другий модуль вміщує теми, присвячені міжнародній торгівлі, міжнародним інвестиціям, кредиту, руху технологій, міграції робочої сили, валютним відносинам. В окремій темі розглядаються міжнародні розрахунки та платіжні баланси. Особливу увагу приділено проблемам, що виникають у зв'язку з глобалізацією світового господарства, інтеграцією України у світову економіку. Структура викладу кожної теми передбачає висвітлення її сутності, місця та значення в системі міжнародних економічних відносин. Наведено характеристики відповідних ринків та специфічних форм економічної взаємодії, показники, що характеризують рівень залученості національної економіки у відповідний напрям міжнародної економічної взаємодії. Кожна тема містить стислий виклад основних теоретичних концепцій відповідних напрямків міжнародного економічного співробітництва, подано аналіз стану та перспектив входження України на відповідні ринки.

Третя частина – практичні завдання покликана сприяти якісному самостійному засвоєнню студентами знань з сучасної економіки. Завдання безпосередньо пов'язані з матеріалами першої та другої частин посібника, базуються на них, полегшують процес їх засвоєння. Вправи на засвоєння основних термінів курсу спрямовано на закріплення студентами теоретичних знань. Значний обсяг вправ на виконання ситуаційних, розрахункових,

тестових завдань, вправ типу «правильно – неправильно» покликаний забезпечити формування навичок практичного використання студентами отриманих знань.

Навчально-практичний посібник може слугувати прикладом переважно нормативного підходу до дослідження явищ сучасного міжнародного економічного життя. У випадку з першим модулем, у якому студенти знайомляться із сучасною світовою економікою, такий підхід можна вважати виправданим. Особливої уваги заслуговує активне використання методів порівняльного інституціонального, структурного, етнометричного аналізу у процесі вивчення особливостей моделей соціально-економічного устрою країн світу. У випадку з другим модулем, коли стислі огляди основних концептуальних підходів до теоретичних концепцій конкретних напрямків міжнародного економічного співробітництва заміняють розгляд відповідних економіко-математичних моделей, такий підхід може бути виправданим, якщо пропонований посібник розглядати як ввідний курс до дисципліни. Її поглиблене вивчення передбачається на рівні Міжнародної економіки 2, Міжнародної економіки 3.

Більш повному та якісному сприйняттю та засвоєнню пропонованого в посібнику матеріалу сприяють широке використання шрифтових виділень, наявність понад ста шістдесяті карт, рисунків, схем, діаграм, гістограм, таблиць. В окремих вставках наводиться додаткова інформація, що поглиблює знання студента з певних питань. Роботу студентів полегшують глосарій, списки основної та додаткової (понад 500 назв) рекомендованої літератури, інтернет-адрес (понад 100) періодичних видань з проблематики Міжнародної економіки.

Рецензований навчально-практичний посібник за змістом і структурою відповідає вимогам стандартів з вищої освіти та може бути рекомендований до використання в процесі засвоєння студентами знань з міжнародної економіки.

Стаття надійшла до редакції 12 грудня 2008 р.